

LIEKSAN KEHITYS OY LIEKE

Kerantie 7
81720 Lieksa

31.08.2023

FINGRID OYJ

Läkkisepäntie 21
00620 Helsinki

Asia

Lausunto kantaverkon kehittämissuunnitelman luonnoksesta vuosille 2024 - 2033

Kiitämme lausuntopyynnöstä. Seuraavassa Lieksan Kehitys Oy LieKen huomioita.

Fingrid on pyytänyt palautetta Suomen kantaverkon kehittämissuunnitelmaan seuraavalle kymmenvuotiskaudelle 2024–2033. Suunnitelman keskeisinä tavoitteina on turvata valtakunnallinen sähkön siirtokapasiteetti ja verkon toiminnan vakaus muuttuvassa toimintaympäristössä.

Lieksan Kehitys Oy LieKe lausuntonaan yksiselitteisesti toteaa, ettei se hyväksy Fingridin kantaverkon kehittämissuunnitelmaa.

Lieksan Kehitys Oy LieKe pistää huolestuneena merkille, että suunnitellut investoinnit keskittyvät pohjoiseteläsuuntaisten yhteyksien vahvistamiseen. Verkkovahvistusten sijainti tulee hyvin ilmi suunnitelmaluonnoksen sivulla 9 olevassa kuvassa 2, josta käy ilmi investointien kohdentuminen vahvasti Länsi- ja Keski-Suomen halki kulkeviin voimalinjoihin. Itäisin Suomi Kainuusta Pohjois-Karjalan kautta Etelä-Karjalaan jää käytännössä investointien ulkopuolelle. Pohjois-Karjala on käytännössä ainut maakunta Suomessa, johon ei olla osoittamassa kantaverkon vahvistamisen suunnitelmia seuraavan kymmenen vuoden aikajännteellä. Tämä on Lieksan Kehitys Oy LieKen näkökannasta kestävälinjaus. Sähköverkon riittävyys on kriittinen pullonkaula Lieksan kaupungin alueella tapahtuvien teollisten investointien ja uusiutuvan energian teollisen mittakaavan hankkeiden etenemiseen.

Lieksan Kehitys Oy LieKe esittää, että kehittämissuunnitelmaan on ehdottomasti nostettava esille vähintään 400 kV voimajohdon yhteystarve Pohjois-Karjalan läpi Pielisen itäpuolelta (Joensuu-Lieksa-Nurmes). Kantaverkon suunnittelu ja toteuttaminen tulee tehdä mahdollisimman aikaisin suunnittelukauden aikana. Tämän hetken kantaverkon kapasiteetti ei mahdollista elinkeinoelämän kehittymistä tulevaisuudessa. Paikkakunnan elinvoiman pysyminen ja kehittyminen on teollisissa investoinneissa täysin riippuvainen sähköverkon kapasiteetista. Itäinen Suomi jäisi kokonaan pois kantaverkon kehittymismahdollisuuksien hyödyntämisestä, jos esitetty kehittämissuunnitelma jäisi voimaan. Pohjois-Karjalan, ja Lieksankin alueella on suunnitteilla ja osin jo toteutuksessa useita eri hankkeita, joiden toteuttaminen ei ole mahdollista tämän hetken kantaverkon kapasiteetin vuoksi.

Suomi liittyi Natoon keväällä 2023. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että Suomen ja Venäjän rajasta tuli 1.300 kilometriä Naton ulkorajaa. On todettu, että parasta turvallisuuspolitiikkaa on pitää Itä-Suomi asuttuna, elinvoimaisena ja kehittyvänä alueena. Selvitysmies Arto Rätty toteaa, että ”Sotilaallinen uhkakuvamme ja opit Venäjän hyökkäyksestä Ukrainaan edellyttävät vahvaa aluevalvonnan kykyä itäisessä Suomessa. Samaan aikaan alueen

tuulivoimarakentamisen mahdollistaminen on tärkeää Suomen energiajärjestelmän ja Itä-Suomen elinvoimain kannalta. Vahvan infrastruktuurin itäinen Suomi on tärkeä tekijä Suomen ja EU:n sekä jatkossa myös Naton turvallisuuden kannalta."

Entistä tasapainoisempi sähköjärjestelmä tarkoittaa myös uusiutuvan energian rakentamista alueellisesti tasapuolisemmin. Arto Rädyn selvitys osoittaa, että aluevalvonnan ja tuulivoiman yhteensovittaminen Itä-Suomessa on mahdollista, mutta se vaatii entistä tiiviimpää viranomaisten ja hanketoimijoiden välistä yhteistyötä.

Orpon hallitusohjelmaan on kirjattu, että Rädyn raportti toimii ohjenuorana, kun asiaa vietään eteenpäin. "Parannetaan hankkeiden etenemistä Itä-Suomessa tuulivoimarakentamisen selvitysmies Arto Rädyn raportin suositusten mukaisesti muun muassa kompensatiolain avulla. Aluevalvonnan ja tuulivoimarakentamisen yhteensovittamiseksi perustetaan korkean tason yhteistyöryhmä."

Lieksan kaupungin alueella on toteutumassa merkittäviä vihreän energian investointeja, jotka mahdollistavat myös vetytalouden kehittämistä alueella. Nämä ensimmäiset investoinnit ovat mahdollisia nykyisen sähköinfrastruktuurilla, mutta sen jälkeen vapaata kapasiteettia sähkönsiirtoverkossa ei ole ja jatkoinvestoinnit eivät ole mahdollisia. Toisaalta Lieksassa on merkittäviä biotalouden teollisia toimijoita, joilla on merkittäviä investointiohjelmaa meneillään ja tarvitsevat vakaata sähköverkkoa tuotannon häiriöttömään kasvattamiseen myös jatkossa.

Edellisen takia on välttämätöntä kehittää Fingridin kantaverkkoa siten, että vihreä siirtymä ja siihen liittyvät vihreään energian investoinnit ovat mahdollisia Lieksan ja laajemmin myös Pohjois-Karjalan alueella.

Lopuksi Lieksan Kehitys Oy LieKe toteaa, että Fingridin kantaverkon kehittämissuunnitelma vuosille 2024 – 2033 ei voi olla irrallinen Suomen turvallisuusjärjestelmän kehittämisestä eikä nykyisen hallituksen linjauksista, vaan tulee tukea edellä mainittuja linjauksia konkreettisesti kehittämällä myös Itäisen Suomen kantaverkkoa mahdollistaen vihreät investoinnit alueelle.

Lieksassa 31.08.2023

Jari Heiskanen
Hallituksen puheenjohtaja
Lieksan Kehitys Oy LieKe

Heikki Rusanen
Toimitusjohtaja
Lieksan Kehitys Oy LieKe